

Németh Dóra: Szamurájvers

Meiji* negyedik évének, azaz az új naptárnak megfelelően 1872 májusának ötödik napja. Hakodate városa csendes széllel kísért cseresznyevirágzásban köszöntötte a tavaszt.

Gyönyörű délután volt. A nap fáradhatatlanul sütött, átmelegítette az éledező szántókat és minden talpalatnyi földet. A korai virágoktól virító réteken kisgyerekek játszottak, fogócskáztak egymással. Szüleik és idősebb testvéreik hanamit tartottak, oldott hangulatban iszogattak és nevetgéltek a szirmaikat hullató cseresznyefák alatt. A melegedő tavaszi levegő még a legborúsabb szívbe is boldogságot csempészett. Minden élő ember hálás volt ezért a melegségért.

A kikötőváros legmagasabb pontja egy sziklaszirt volt, ahol egyetlen árva, de hatalmas cseresznyefa állt. Ezen a boldogságban úszó napon egy bánatba burkolózó lélek ácsorgott alatta. Hosszú, kócos ébenfekete hajába játékosan tépett bele a tengerparti szél. Hagyományos öltözetet viselt, mint minden egyes napon, mikor ideérkezett. Ruhái egyszerűek voltak, mégis elegánsak. Fekete és vörös kendermintás kimonót viselt, efölé halványszürke hakamát és feketébe hajlóan sötét, de még zöldnek tűnő haorit viselt. A fa rávetette hatalmas árnyékát, így szinte hófehér bőre még jobban világított. Hakamája övében egy fakardnak álcázott katanát viselt. A fegyverviselést szigorúan tiltotta a háború** után hozott törvény, ő azonban ezzel egy értéket őrzött elhunyt barátja helyett.

A hosszú hajú férfi csendben fürkészte a tovasodrott szirmok útját a vad szélben. Időnként lenézett a tomboló tengerre is, megcsodálta félelmetes erejét, és azon gondolkodott, lezuhanva túlélhetné-e a hullámozást. Máskor a fára nézett, amelyen sok ezer virág csakis azért hajtott ki, hogy hetek alatt romlásba menjen. Minden évben egyszer kihajtanak, szépségük tünékeny, de elkápráztató. Pontosan olyan, mint egy szamuráj élete: éveken át tanulja a kard, az írás és költészet kifinomult művészetét, hogy teste és lelke is edzett, harcra kész legyen. Megtanul a szabadságáért harcolni és ha kell, ölni is, hogy egy napon más kardja által megölessék... „*Mint sakura virág, mit széttép a vad szél...Kezdetől végig.*”, ötlött elméjébe a rövid vers. Hasonlata találó volt, de túl nyilvánvaló. A természet körforgása minden évben lehetőséget ad a fáknak virágozni, de ha egy szamuráj meghal, következő éve, de talán következő élete sem lehet. A sógun hatalmának visszavételéért folyó háború elbukott, és vele együtt létjogosultságukat veszítették az utolsó túlélők is.

Már nem látta a táj szépségét és vadságát sem, jobb kezét dühödten szorította öklöbe a gondolattól. Ő szamuráj volt, nemes lelkű harcosok családjába született, a császár pedig hatalomra kerülésével egy tollvonással elvett tőle mindent. Értelmetlenné tette az áldozatot, amelyet társaival együtt hoztak önmagukért és egymásért, a világért, amelyben hittek és felnőttek... És mégis, ő életben maradt, hogy meglássa az új kort, ami ellen olyan elszántan harcolt.

Barátja még csak nem is szamuráj volt: földművesnek született, mégis igazabb harcos volt ezer másiknál, aki a nyomában járt.*** Mióta csak megismerte, felnézett rá és követte, de már csak a másvilágra mehetne utána. Ott halt meg, Hakodate városának határában, majdnem négy éve már, hogy a háború utolsó nagy ütközetében lelőtték lováról. Harcolva álmaiért, az igazságért és az őszinteségért, amelyet a kanjijával és értékével együtt a legkisebb kortól minden szamuráj gyermek fejébe vertek, mint a harcos útját kísérő hét erény egyikét, végül

mégis két földműves családba született férfi és az őket követő harcosok értették és élték meg igazi jelentését.

Egy törekeny testalkatú, alacsony fiatal lány rohant fel a szirtre vezető úton. Szerelmét hamar meglátta, alakja kiemelkedett a világos színű virágok és a napfény közül. Közelebb érve észre vette, hogy jobb kezén számol: öt-hat-hét, majd megáll. Ismét öt-hat, újra és újra próbálta. A lány lassan közeledett, csendben várt rá, közben halkán sóhajtva megigazította halványzöld, madármotívumokkal díszített kimonóját.

Öt-hét-öt. A férfi halványan, keserűen mosolyodott el.

- „*Múló káprázat: hulló szirmok vad tánca tavaszi szélben.*” - mormolta maga elé.

- Szép haiku - szólalt meg a lány, közvetlenül mögötte. Ő sarkon fordult, hogy lássa arcát. Azonnal felismerte, de nem mosolygott rá.

- Azumi****? Hogy találtál rám? - kérdezte halkán. Végignézett váratlan látogatóján, vékony arcán, csillogó fekete szemein és szél tépte sötétbarna haján.

- Tudtam, hogy ide jöttél - mosolygott fel rá a szólított. - Mindig itt vagy.

- Itt nem zavar meg senki - válaszolt a férfi. Nyugodtan töprenghetett múltján, melyet senki sem ismert.

- Ne számúzd magad, Shiroyama-san! Csatlakozz hozzánk odalent, neked sem jó, ha magányos vagy! - kérlelte a lány illedelmesen. Nem bírta nézni, ahogy a férfi szemei a távolba merednek, megvetve a jelen valóját.

- Nem tartozom oda.

Sehová sem tartozott. Szamurájok nem élhettek többé az új Japánban, ő maga viszont tagadhatatlanul harcos volt még, testében és szellemében is. Olyan ember, akinek nem szabadott volna léteznie a császár hatalma alatt. Aki nem családi címerének egykori nemességét, hanem a világból kitiltott titkos művészetet és annak értékét siratta.

- Ne mondj ilyet! A helyed köztünk van. Tedd le a kardot, és gyere velem! - nyújtotta ki kezét aggódóan. Fekete szeme a sötétkék, távoli tekintetbe fűrődött, elszántan kereste az utat, hogy megszabadítsa szerelmét. - Ideje megfésülnöd a hajad.

- Az idő még nem jött el - válaszolt a férfi.

- Miért nem tudod elengedni? - kérdezte Azumi, a pengére pillantva.

- A kard és a hét érték természetem része - válaszolt egyszerűen Shiroyama, töretlenül fürkészve a messzeséget. Méltóságának maradványát is eldobná magától, ha így döntene, nem teheti le a kardot.

A lány felsóhajtott.

- Lent várni fogok rád - mondta, ahogy könnyeivel küzdve elindult lefelé. Minden évben így váltak el a sziklán, a magányos cseresznyefa alatt. Amint alakja már a távolba tűnt, Shiroyama Satoshi - korábbi nevén Sato Nobuo - előhúzta a wakizashit hüvelyéből. A méltóságteljesen csillanó pengét lehunytt szemekkel engedte maga elé, hegyével a messzeségbe mutatva. A szél és vele a rózsaszín szirmok tánca lassan vad, örvényszerű csapongássá erősödött. Hosszú időn át állt a szépséges szélvihar közepén, mozdulatlanul, eldobva minden bánatát és a mulandó dolgokat.

Mikor készen állt, hogy tiszta elmével sújtson le az üres levegőbe, kinyitotta sötét, mélykéken csillogó szemeit, felemelte a pengét és vágott: egy rózsaszín szirmot hasított ketté. Ugyanabban a pillanatban a szél elült. A természet magába fogadta őt, aki egygé tudott válni

az idő végtelen állandóságával, rövid ideig elvetni mindent, ami az élethez köti őt, hogy lelke újra és újra kivirágozhasson a magányos cseresznyefa szirtjén.

*"Mint szél a szirmot,
Tovasodor az idő:
Múlik a való."*

* Japán reformer császára, aki 1868-ban lépett az ország élére, és elindította első modernizációs hullámát. Eltörölte a kasztrendszert, és meghonosította az ipari forradalmakon túlesett nyugati országok vívmányait.

** A Boshin-háború (1868-69), amelyet az új császár modernizált hadserege hatalmas főlényel nyert meg a sógun hatalmát támogató hagyományos samuráj sereggel szemben.

*** A bekezdés Hijikata Toshizóra utal, a Shinsengumi parancsnokhelyettesére, aki a háború alatt létrejövő Ezói Köztársaság hadügyminisztere is.

**** A szereplő nevek jelentése jelképes. Azumi: biztonságos otthon; Shiroyama: fellegrvár; Satoshi: tiszta elméjű, bölcs.